

Hogyan karolták fel az angolszászok az ukrán nacionalizmust a II. világháború után
A cikk a Rogyina c. folyóirat 2026. évi 1. számában jelent meg.
2025. december 24.

A nacionalizmus egy nemzet gyengeségének, nem pedig erejének megnyilvánulása. A nacionalizmus leginkább a gyenge nemzeteket fertőzi meg. <...> Mint minden gonosz, ez is rejtőzködik, sötétségben él, és csak tetteti, mintha hazaszeretetből fakadna. Valójában pedig a harag, a más népek és saját népének azon része iránti gyűlölet táplálja, amely nem osztja a nacionalista nézeteket.

Lihacsov D. Sz.¹

Anglia karmai. Karikatúra.

1. Tantum scimus, quantum memoria tenemus²

A náci „halálgépezet” angolszász ideológiai gyökereit a Hogyan támogatták az angolszászok a fasizmust a XX. században és élesztették újra a XXI. században. Öt történelmi kérdés egykori szövetségeseinkhez³ című cikk tárgyalta részletesen. Mindazonáltal a nácizmus 1945. májusi szétzúzása nem akadályozta meg Washington és London abban, hogy újabb célpontot találjanak maguknak a nacionalista szósz alatt végzett politikai élveboncoláshoz.

Az angolszász országokban gondosan titkolt összefüggéseket nagyszerűen illusztrálják azok a megdöbbentő részletek, amelyek 2025 júniusában kerültek napvilágra Blaise Metrevely, a brit külügyminisztérium titkosszolgálatának (MI6) igazgatójaként 2025. október 1-jén hivatalba lépett magas rangú brit biztonsági tisztviselő felmenőinek életrajzából^{4, 5}. Mint a múltira vonatkozó igazság feltárása iránt elhivatott történészek és közszereplők kiderítették, apai nagyapja a kollaboráns Dobrovolszkij K. A. volt, aki 1941 augusztusában önként megadta magát a németeknek, és akit a megszálló hatóságok a csernigovi területen található Szosznyica község azon segédrendőrségének élére helyeztek, amely a békés lakosság és a partizánok tömeges megsemmisítésével foglalkozott. Egysége 1941 decemberére már messze

a rábízott település határain túl is tevékenykedett, szörnyű büntetőakciókban és fosztogatásokban vett részt. Ez a júdas pedig 1942 júliusában belépett a titkos tábori csendőrség kötelékébe⁶, rendkívüli kegyetlenségéről vált hírhedtté, ami miatt társaitól a Mészáros gúnynévet kapta, a német levéltárakban pedig mostanáig megtalálhatók a kézzel írt jelentései, amelyeket a Heil Hitler aláírással látott el (azon, hogy az elmúlt évtizedekben az elvtelen brit kémek hosszú kezei miért nem jutottak el ezekhez az érzékeny anyagokhoz, és miért nem semmisítették meg azokat – csak csodálkozni lehet). 1943-ban Dobrovolszkij K. A. az igazságos megtorlástól tartva családjával együtt csatlakozott a Vörös Hadsereg elől nyugat felé visszavonuló német csapatokhoz, ezután pedig a Harmadik Birodalom véres csatlósának nyoma elvész.

A sors azonban még ezután is meredek fordulatot vesz: ennek az akasztófavirágnak a felesége, a fiával (a fő brit kém szülőatyjával) a karján, szép nyugodtan az Egyesült Királyságba költözött, ahol 1947-ben újra férjhez ment D. M. Metreveléhez, egy újabb kollaboránshoz, aki 1942 májusában esett fogságba Harkov közelében, majd buzgón a nácik szolgálatába állt a mai Lengyelországban található (SS Sonderlag Auschwitz vagy Kaukázusi aktivisták tábora néven ismert) auschwitzi Különleges Előkészítő Táborban, mint rádiótechnikus, majd 1945-ben az angol-amerikai megszállási övezetbe szökött. Hogy a nevelőapa milyen hagyományok szerint nevelte a végül orvos-radiológusként végzett örökbefogadott K. K. Dobrovolszkij-Metrevelit, csak találgatni tudunk. Valami azonban azt súgja nekem, hogy otthon aligha ünnepelték május 8-át vagy 9-ét, és a „front-testvériségről” szóló történetek messze elmaradtak a második világháború győzteseire és veszteseire vonatkozó, általánosan elfogadott értékítéletektől. Ennek megfelelően nagy kétségek merülnek fel azon értékek adekvát voltát illetően is, amelyeket a két hazaáruló – vérszerinti és örökbefogadott – fia tovább adhatott a hírhedt Blaise Metrevelinek.

Hogy egy ilyen visszataszító származású hölgy hogyan kerülhetett a ködös Albion politikai Olümposzára, ráadásul egy olyan kényes területen, mint a hírszerzés, azzal hadd foglalkozzon a helyi vezetés. Bár meg kell hagyni, hogy a korábbi lordok és főrendek még inkább voltak hajlamosak a noblesse oblige elvét követve élni, és kerülni az ilyen botrányos buk fenceket.

A kérdés itt egészen más: vajon az ilyen gyalázatos cselekmények csupán a múlt árnyékai, vagy sokkal mélyebb, gusztustalanabb összefüggésben vizsgálándók? Miért lett Nagy-Britannia, az Egyesült Államok és Kanada az ígéret földje több ezer ukrán nacionalista számára, akik a második világháború alatt a Wehrmachtban és az SS-ben teljesített szolgálatukkal beszennyezték magukat, és akiknek a kezéhez ártatlan vér tapad? Hogyan lehetséges, hogy az egykori náci csatlósok – banderák, dobrovolszkijek, metrevelik, gunyik, demjanyukok, melnyikek, grinyohok, szteckók és más söpredék – először is egérutat kaptak, és megúszták a rémtetteikért járó büntetést, majd Washington és London a tegnapi Hitler-ellenes koalíciós szövetségesek ellen vetette be őket? Hogy lehet az, hogy Nyugaton rendjén valónak tartják azt, hogy az ukronácik nem vezekelnek embertelen gáztetteikért, míg a feltárt eseteket „orosz propagandának” bélyegzik?

Helyesen szoktuk meg, hogy a második világháborút az annak menetét meghatározó nagy harctéri csaták prizmáján keresztül szemléljük. Ahhoz azonban, hogy bizonyos lényeges eseményeket részleteiben is szemlélhessünk, némileg át kell állítani az optikát. Az orosz jog szempontjából a nácik és bűntársaik ellen a Nagy Honvédő Háború alatt folytatott kérlelhetetlen harc nem ért véget 1945. május 9-én. Nem véletlenül. Hazánkban a Nagy Honvédő Háború résztvevőinek azokat a katonákat és tiszteket tekintik <...>, akik a Nagy Honvédő Háború idején <...> harci cselekményekben <...> vettek részt, valamint azokat, akik 1944. január 1. és 1951. december 31. között az Ukrajna, Fehéroroszország, Litvánia, Lettország és Észtország területén működő illegális nacionalista szervezetek felszámolására irányuló harci műveletekben vettek részt⁷.

Elég egy pillantást vetnünk erre a dokumentumra, hogy levonjuk a nyilvánvaló következtetést: a nácik által kinevelt és a Harmadik Birodalom széthúzása után az Egyesült Államok és Nagy-Britannia eszköztárába került Bandera-nacionalizmus megsemmisítése állami jelentőségű feladat volt.

2. Véres leckék, amelyek elérték céljukat

A második világháború, a „totális háborúban”, a Szovjetunió népeinek kiirtásában és a holokausztban kifejeződő embertelen megnyilvánulásaival, amelyek annyi gyászt és borzalmat hoztak Európa népeire, sajnos alig mozdították elő a kognitív forradalmat a Hitler-ellenes koalíció egyes országaiban. Elsősorban az Egyesült Államokra és Nagy-Britanniára gondolok. Ezek semmit sem tanultak a hatéves háborúból, amihez nagyrészt a politikai civakodások, a bizalmatlanság és az a vágy vezetett, hogy Hitler agresszióját Keletre irányítsák át, a Szovjetunió ellen, ezért már a „hidegháború” időszakában a Nyugat bármilyen módszert aktívan felhasznált hazánk gyengítésére. A szovjet köztársaságok nacionalista és radikális mozgalmainak amerikai és brit részről történt támogatása, beleértve az ukrán nacionalizmus gyorsított érésének elősegítését is, a Szovjetunió elleni globális stratégia részét képezte. Különösen az Ukrán Nacionalisták Szervezete (OUN) és annak fegyveres szárnya, az Ukrán Felkelő Hadsereg (UPA) által képviselt ukrán nacionalizmus vált e küzdelem egyik eszközévé. Ezért vette pártfogásába a CIC, az amerikai hadsereg titkosszolgálati szerve Hitler kollaboránsait, szemérmetlenül figyelmen kívül hagyva az ENSZ Közgyűlésének I. ülésszakán, 1946. február 13-án kelt A/RES/3(I) határozat rendelkezéseit, amely felszólítja a tagállamokat, hogy tegyenek meg minden szükséges intézkedést „a háborús bűnösök elfogására és visszaküldésére azokba az országokba, ahol bűncselekményeiket elkövették”⁸. Az Anyface⁹ hadművelet keretében az amerikaiak különböző ürügyekkel megtagadták a németországi szovjet katonai közigazgatás vezetősége által többször továbbított azon kérés teljesítését, hogy tartóztassák le és adják át az amerikai szektorban bujkáló Sztjepan Banderát.

Amint az a Szovjetunió Minisztertanácsa Repatriálásért Felelős Biztosi Hivatalának 1947 márciusában kelt levéltári dokumentumaiból kiderül, a megszállási övezetek szövetséges parancsnokságai és a nyugati kormányok hatalmas erőfeszítéseket tettek, akár szélsőséges eszközök alkalmazása révén is, hogy visszafogják a szovjet állampolgárok repatriálását. Ez lehetőséget biztosított olcsó munkaerő toborzására iparuk és mezőgazdaságuk számára, és arra, hogy az áttelepülőket ideológiai szembenállásra használják fel. Ezt támasztják alá azok a művi határidők, amelyeket az amerikaiak a háborús bűnösökkel vagy hazaárulással vádolt személyek kiadatási kérelmének benyújtására határoztak meg (1947. november 1., majd 1949. április 30.), ami lehetővé tette, hogy a kollaboránsok meglehetősen szabadnak és nyugodtan érezzék magukat. A szovjet hatóságok erőteljesen tiltakoztak az amerikaiak törvénytelen intézkedései ellen, folyamatosan frissített névlistákat küldtek, amelyekre Washingtonból a leggyakrabban nem érkezett megfelelő válasz¹⁰.

A szovjet diplomácia becsületére legyen mondva, nem hagyta, hogy ez a fontos téma a süllyesztőbe kerüljön, felvetette a kérdést az ENSZ-ben, többek között Jugoszláviával együtt, és különböző kezdeményezésekkel élt. Így, például javasolták egy bizottság létrehozását az ENSZ Közgyűlésének 1946. február 13-án kelt határozata végrehajtásának előmozdítására, amelynek az lett volna a feladata, hogy átvegye a háborús bűnösök listáit az érdekelt kormányoktól, és elősegítse kiadatásukat; a bizottság felhatalmazást kapott volna arra, hogy a bűnösök azonosítása végett végigjárja a menekült- és internálótáborokat¹¹. Sajnos, az angolszászok nyilvánvaló okokból politikailag eltemették ezt a projektet. Ellenkező esetben le kellett volna mondaniuk az ukrán nacionalista csöcselék nyílt támogatásáról.

A militarista hisztéria erősödésével és a „hidegháborús” hangulat gerjesztésével egyidejűleg az angolszászok több olyan műveletet indítottak, amelyek célja a szovjet hatalom és befolyás aláítása volt a különböző régiókban, hírszerzési tevékenység és a politikai helyzet destabilizálása a Szovjetunióban és – ha a körülmények lehetővé tették – a második világháború következtében a szovjet befolyási övezetbe került kelet-európai országokban. Itt elsősorban a CIA 1946. óta folytatott Belladonna és Aerodynamic kódnevű titkos programokról van szó.

Az első projekt fő célja az állampolgároknak a szovjet kormány és a kormányintézmények iránti bizalmának aláítása volt a dezinformáció, a pszichológiai befolyásolás és a manipuláció módszereivel. Ezt a feladatot hamis információ (vagy ahogyan manapság szokás mondani: hamis narratívák) terjesztésével kívánták elérni az angolszász ellenőrzésű médián – hírügynökségeken és rádióállomásokon – keresztül. Kiemelt figyelmet kapott a Szovjetunió mint lúzer állam, a „népek börtöne” imázsának a megformálása, amelynek állítólag semmi esélye sincs a fennálló nehézségek leküzdésére, ennek megfelelően nincs joga arra a jelentős szerepre sem, amelyre Moszkva a jaltai és a potsdami találkozók alapján a háború utáni világrendben szert tett.

A fenti feladatok megvalósításában a legfontosabb szerep a németországi amerikai megszállási zónában tartózkodó ukrán emigráns köröknek jutott, a nácikkal való együttműködés és a békés lakosság elleni terror során szerzett különleges tapasztalataik miatt. Ennek érdekében, a volt náci bűnösök szűrése során, az Egyesült Államok Stratégiai Szolgálatok Osztálya (amelyet a Stratégiai Szolgálatok Hivatalának hírszerzési és kémelhárítási osztályaiból hoztak létre) elkezdte tömegesen beazonosítani a hálójába akadt ukrán nacionalista elemeket, akik keletre menekültek, miközben a Vörös Hadsereg mélyen benyomult német területre. A modern történetírásnak az úgy oly módon való bemutatására tett kísérletei, hogy ők mintegy több ideológiai csoportot képviseltek (az egyiket Sztjepan Bandera és Jaroszlav Sztecko, a másikat pedig Ivan Grinyoha és Mikola Lebegy vezette, ez utóbbi esetében még a CIA-sok is hangsúlyozták Gestapós múltját, álnok jellemét és a kegyetlenséget¹²), elvileg nem sokat változtattak a helyzeten: ezek mind együttműködtek az amerikai és a brit hírszerzéssel¹³.

A gyakran nyílt antiszemitizmus és a lengyelek iránti gyűlölet, a keleti fronton a nácik által elkövetett rémtettekben való bizonyított részvétel, valamint az amerikai szakszolgálatoknak attól való ódzkodása ellenére, hogy segítséget fogadjanak el „a szovjet beszivárgás és manipuláció objektumaitól”, az ukrán nacionalistáknak a Szovjetunió elleni harcban való felhasználásának előnyei minden hátrányt felülmúltak. Nem véletlenül nevezte William Wilson Quinn altábornagy, a Stratégiai Szolgálatok Osztályának igazgatója az ukránokat „ügyes politikai intrikusoknak és a propagandaművészet mestereinek”¹⁴.

Az OUN-tagokkal folytatott párbeszéd fő amerikai kapcsolattartója Boleslaw Holtzman, a Stratégiai Szolgálatok Osztálya X-2 (kémelhárítás) részlegének munkatársa volt. Az amerikai belső szolgálati iratok szerint, 1946 szeptemberére ukrán források több jelentést is átadtak Holtzmannak a szovjet hírszerzés nyugat-európai szervezetéről. Egy másik „Vergilius” – az amerikai szakszolgálatok vezetője az ukrán nacionalizmus poklában – Aradi Zsolt, a Stratégiai Szolgálatok Osztályának magyar tanácsadója volt, aki jelentős szerepet játszott az ukránokkal való amerikai hírszerzési kapcsolatok kialakításában. A Görög Katolikus Egyház vatikáni képviselőivel fenntartott kapcsolatait használta arra, hogy találkozókat szervezzen németországi ukrán emigráns vezetőkkel. Ezek a kapcsolatok hamarosan meggyőzték az angolszászokat arról, hogy a náci verőlegények által felnevelt ukrán nacionalista emigránsok még a legszörnyűbb „tettek” is készen állnak¹⁵.

Az angolszászok ekkor nagy elánnal hozzáláttak az Aerodynamics program megvalósításához, amelynek keretében banderista alávaló gazembereket használtak fel saját, főként felforgató és terrorista céljaikhoz.

Az amerikai megszállási övezetben lévő Mittenwaldban egy ukrán speciális rendeltetésű iskolát tartottak fenn, amely a bajorországi Oberammergauban állomásozó 7712. számú európai parancsnokság hírszerző iskolájának volt alárendelve. 1948-ban hozták létre az amerikaiak közvetlen védnöksége alatt, vezetését pedig Nyikolaj Alekszandrovics Kapusztjanszkij tábornokra, az „Ukrán Nemzeti Rada katonai miniszterére” bízta (1917-ben – az Orosz Birodalom hadseregének alezredese, a 171. gyaloghadosztály vezérkari főnöke, akire a forradalom után rátört a féktelen „ukránáság”). Az iskolába főként különböző katonai szakiskolát, többek között az ukrán „Plaszt” (a cserkészmozgalomhoz hasonló) ifjúsági szervezet keretében szervezett katonai tanfolyamokat végzett úgynevezett „nyugatosokat” toborzott. A „diákok” komoly kiképzést kaptak: a tantárgyak között volt csapatszolgálat, topográfia, lökiképzés és testedzés, politikai ismeretek, harctéri orvosi segítségnyújtás. Amerikai egyenruhát viseltek, és amerikai ételmiszer- és anyagellátásban részesültek.

Az orosz SZVR (hírszerzés) levéltári adatai szerint figyelemre méltó, hogy a „speciális tantárgyakat” (értsd: a hírszerzést és a felforgató tevékenységet), köztük az aknászszolgálatot és a robbantást, a hegymászó kiképzést, az ügynöki rádió-összeköttetést és a rejtjelezés alapelveit amerikai alkalmazottak tanították. A mittenwaldi iskola végzőseit más hasonló profilú oktatási intézményekbe küldték továbbképzésre, beleértve a stuttgarti ukrán rendőriskolát (a felvétel előtt a mittenwaldi iskola végzősei háromnapos tanfolyamokon vettek részt az OUN biztonsági szolgálatánál), a weilheimi iskola (egy müncheni kolostorban működő teológiai szeminárium fedezékében működött).

Az amerikai hírszerző szolgálatok által fenntartott ilyen jellegű oktatási intézmények közé tartoztak az amerikai megszállási övezetbe tartozó bajorországi Starnbergben és Bayreuth-ban létesített hírszerző iskolák, amelyekben a Szovjetunióba és a szocialista országokba (elsősorban Lengyelországba és Csehszlovákiába) bevetésre szánt Melnyikov-féle OUN tagjai rádiós kiképzésben részesültek. A Starnbergtől néhány kilométerre fekvő Gautingban volt egy textilgyárnak álcázott speciális rádióműhely. Ugyanebben az épületben szervezték meg a hamis iratok előállítását, amelyekkel a Szovjetunióba bevetett ügynököket látták el.

Annak ellenére, hogy a Hitler-ellenes koalíció neonáci utat választó volt szövetségesei aktív konspirációt szöttek, a szovjet biztonsági szervek részletes információt kaptak ezen diverzánsképző intézmények vezetői és tanárai körüli forrásokból. A mittenwaldi iskolával az alábbi személyek álltak kapcsolatban: Omeljanovics-Pavlenko M. V., az Ukrán Népköztársaság (UNR) hadseregének altábornagya; Szamojlenko-Kalinyik A. M., egy jól ismert kollaboráns, aki 1941-1943-ban a nácik alatt Dnyeprodzerzsinszk polgármestere lett; Szkorupszkij M. A., az UPA törzsőrmestere, aki személyesen vezette a Lviv megyében lévő Huta Pieniacka lengyel falu elpusztítására irányuló műveletet 1944 februárjában. Gyakorlatilag a teljes középszintű tanári kar a háború alatt a 14. önkéntes gránátos Galícia SS-hadosztályban teljesített szolgálatot altiszti beosztásban, később pedig őket az angolszászok¹⁶ karolták fel.

1948-1949-ben a Szovjetunió Minisztertanácsa mellett működő Tájékoztatási Bizottság Második Osztálya jelentést tett a szovjet Állambiztonsági Minisztérium (MGB) Második Főigazgatóságának arról, hogy 1946-1948-ban a francoista Spanyolország fővárosában hírszerző és szabotázsiskola működött, amelyet a Bandera-OUN külföldi központja hozott létre az USA és Anglia hírszerző szolgálataival egyetemben. Abban az időben a létesítmény személyzeti állománya 24 bitóra való SS-bérencből állt, az egykori Galícia Waffen-SS állományából. Az iskola fő feladata a Szovjetunióban bevetésre kerülő

diverzánsok-hírszerzők kiképzése volt. A képzési program többek között olyan tantárgyakat tartalmazott, mint hírszerzési módszerek, fegyveres felkelés megszervezése, a lakossággal szembeni terror alkalmazásának módszerei, anyagi eszközök előteremtése az illegális csoportok finanszírozásához, a propaganda szervezése, üzemi és a közlekedési infrastruktúra elleni szabotázsakciók. Emellett az iskola hallgatói idegen nyelveket tanultak, különös hangsúlyt fektetve az orosz, a német és az angol nyelv tanulására. Számukra jó anyagi feltételeket biztosítottak: mindegyikük havi 100 dollárt kapott (ami abban az időben tisztességes összeg volt). 1949-ben a madridi hírszerző iskolát áthelyezték a Madridtól délnyugatra fekvő Toledóba.

1949. óta az angolszászok a Red Socks (Vörös Zoknik) hadművelet részeként kis diverzáns csoportokat vetettek be a Szovjetunióban és a népi demokratikus országokban, hogy információkat gyűjtsenek védelmi képességeik állapotáról, valamint a nyugat-ukrajnai nacionalista mozgalom támogatására és befolyásának lehetséges kiterjesztésére a köztársaság keleti részére, hosszú távon pedig Fehéroroszországra, Lengyelországra és a Baltikumra. A művelet központi eleme egy nagyszabású felkelés kirobbantása volt Ukrajnában. A küldetésben, amely az USA és Nagy-Britannia egyik legnagyobb volumenű európai titkos műveletévé vált több tucat ügynök vett részt. A szovjet titkosszolgálatoknak azonban majdnem minden kiképzett ügynököt sikerült elfogniuk. Ezeket vagy elfogták vagy likvidálták, néhányukat pedig beszervezték¹⁷.

A Moszkva és szövetségesei elleni felforgató tevékenységre vonatkozó információkat megerősítették a lengyel területen elfogott terroristák – Kovalszkij V. N. (Didovics), aki 1948. elején érkezett a lengyelországi Krakkóba, azzal a feladattal, hogy megszervezze a rádióösszeköttetést Münchennel (az Ukrán SZSZK Állambiztonsági Minisztériuma Bajda kódneven szervezte be „kettős ügynöknek”), (az 1950-ben leleplezett és letartóztatott) Glinya P., Konas V., Osztapcsuk Ja. ügynökök, akik rejtjelező eszközöket és hordozható rádióadókat is vittek magukkal az OUN Provod központi irodájával és a müncheni amerikai hírszerzéssel való kapcsolattartás végett – későbbi vallomásai. 1950. június 13-i kihallgatásán a letartóztatott Glinya P. az alábbiakat vallotta: „1944 júniusától a német hírszerzésnél szolgáltam – Abwergruppe-Horst postafiók 06789-L., – ahol a német kapituláció napjáig tartózkodtam. 1948-ban Németország területén kapcsolatba léptem az amerikai hírszerzéssel, amely 1948-1949-ben kétszer is hírszerzési feladattal vetett be Lengyelországban. Az amerikai hírszerzéssel 1948-ban a Melnyikov-féle OUN egyik vezetője, Marko hozott össze, aki mint az amerikai hírszerzés ügynöke kapcsolatban állt az OUN-ban működő számos más amerikai ügynökkel.”

Az angolszászok a Belladonna és az Aerodynamic program kudarcából levonták a megfelelő következtetéseket. Ideiglenesen szüneteltették a nagyobb fegyveres akciók előkészítését Ukrajna területén, és stratégiai szempontból kezdték tanulmányozni a pszichológiai hadviselés és a jövőbeli hadműveletek színterét. Ennek keretében a Georgetown Egyetem a CIA megbízásából kidolgozta az ukrán lakosságnak az „amerikai inváziós erők” iránti úgynevezett „lojalitási térképét”. A CIA által 1957 augusztusában készített „Az amerikai különleges erők működési területe, és az azokkal szembeni ellenállás tényezői. Ukrajna” című beszámolóban a szovjet köztársaság területét 12 zónára osztották. Elemzők szerint a „történelmi sajátosságok, egyházi preferenciák és vallás” szempontjából a Krím (1. zóna), a Donyec-medence (Donbász) (2. zóna) és Ukrajna északkeleti régiója (3. zóna) „orosz sziget az ukrán tengerben, következésképpen az orosz érdekekkel és a szovjethatalommal azonosítja magát.”¹⁸ Hasonlóképpen értékelték, bár bizonyos fenntartásokkal, a 4-7. zónában (Odessza megye, Fekete-tengermelléki-alföld, Dnyepropetrovszk és Zaporozsje megye, a Balparti és az Északi sztyeppe terület) fennálló helyzetet is.

Viszont a 8-12. zónában, amelyhez Georgetown Kijev, Zsitomir, Cserkasszk, Voliny, Csernyovci, Lvov, Ternopol, Ivano-Frankovszk megyét és a Kárpátalja területet sorolta, az amerikai titkosszolgálatok fő erőfeszítéseiket arra összpontosították, hogy ezen régiók lakosságának történelmi és kulturális tudatában megerősítsék az Ukrajna megosztására és Oroszországtól való elszakítására irányuló banderista attitűdöket. Az események további alakulása megmutatta, hogy nem véletlenül éppen a Krímben és a Donbászban (a Washington szempontjából igen problematikus 1-es és 2-es zónában) alakult ki a 2014-ben az országban polgárháborút kirobbantó nacionalistákkal szembeni erőteljes civil ellenállás.

3. Ármányos Albion, avagy az Angol nő, mint mindig közbeszól

Az ukrán renegátok persze nem csak Washington kezéből táplálkoztak. A politikai ukránság kinevelésében, terrorista természetének megerősítésében, és a „Nyezalezsnaja” (A Független – Ukrajna ironikus elnevezése. *A fordító megjegyzése*) kollaboránsai közül a volt náci bűnözők maximális bevonásában a britek is jelentős szerepet játszottak. Igen figyelemre méltó M. V. Matviejkónak, az OUN „biztonsági szolgálata” vezetőjének vallomása, akit 1951. május 14-ről 15-re virradó éjszaka egy 6 fős felderítő és rádiós csapat tagjaként vetettek be a Szovjetunió területén lévő Ternopol megyében egy angol négymotoros szállítógépről; a csoport különleges feladatait Sztjepan Bandera határozta meg (az amerikai hírszerzés tudott a műveletről¹⁹). A csoport rövidhullámú rádióadókkal, kódokkal, rejtjelekkel, kódoló eszközökkel, topográfiai térképekkel, fiktív szovjet iratokkal és egy raktárra való automata fegyverrel és lőszerrel volt ellátva. Mint kiderült, minden terrorista az OUN aktív tagja volt, akit a németországi brit megszállási övezetben választottak ki, és 1951 márciusában Londonba küldtek egy hírszerző iskolába, amelyben hírszerző tisztek oktatták őket. A fővárosban lengyeleknek adták ki magukat, így szállásolták el, és látták el őket megfelelő fiktív iratokkal. Az iskolában hírszerzési és kémelhárítási technikákra, az összegyűjtött kéminformációk kódolására és rejtjeles üzeneteknek rádió útján történő továbbítására oktatták őket. A Brit Királyi Légierő abingtoni repülőterén brit egyenruhában 8 napon át tanulták az ejtőernyőzést a brit hadsereg tisztjeitől. A Szovjetunióba vezető útvonal Máltán, majd Görögországon, Bulgárián és Románián vezetett keresztül. Matviejko M.V. szerint, aki Sztjepan Banderával és Jaroszlav Sztjeckóval folytatott beszélgetésre hivatkozott, az ejtőernyős bevetésről a brit miniszteri kabinet tárcaközi ülésén döntöttek a külügyminiszter, a légierő minisztere és a hírszerzés vezetője részvételével. Arra hivatkozva, hogy közeleg Nagy-Britanniának és az USA-nak a Szovjetunió elleni háborúja (amelynek folyamányaként a leendő „Nyezalezsnaja” (A Független) állítólag autonómiát kap²⁰), az illegális ügynökök azt a feladatot kapták, hogy aktiválják az OUN illegális sejtjeit, létesítsenek állandó kapcsolatot Londonnal, teremtsék meg új ejtőernyős-diverzáns csoportok fogadásához szükséges feltételeket, aktivizálják a görög katolikus egyház papságával fenntartott kapcsolatokat, amelynek főpásztorai tárt karokkal fogadták a náci megszállókat. A további feladatokhoz tartozott a lehetőség szerinti kapcsolatteremtés a szovjetellenes csoportosulásokkal, akik a nemzeti szeparatizmus forгатókönyve alapján lehettek érdekeltek az együttműködésben. Ezenkívül, az Ukrán SZSZK nyugati régióiban terveztek egy illegális konferenciát a szervezési és a program-kérdések megoldása végett. Sőt, a brit titkosszolgálatok még magának Banderának Ukrajnába küldéséről is fantáziáltak! Az őrült ötleteket azonban egészen prózai okokból vetették el – maga az OUN főnöke is úgy vélte, hogy „egy ejtőernyős érkezés Kijev körzetében kockázatos lenne, mert a keleti területek lakossága feladhatja”. Így, ismét bebizonyosodott, hogy még az ukronácizmusnak a mai banderisták által istenített legelvetemültebb vezérei is abból a megmásíthatatlan tényből indultak ki, hogy Kijev a mi geopolitikai stratégiai határainkon belül van, ahol a nacionalistáknak nem voltak sem támogatói, sem pénzforrásai.

Az amerikaiak sem akartak ebből kimaradni, ezért 1951-ben felajánlották az OUN-nak, hogy 200 tagjukat amerikai hírszerző iskolákban felkészítik a Szovjetunióba történő bevetésre, „alvó sejtek” létrehozása, majd ez utóbbiaknak a háború kitörésekor felforgató tevékenységre való felhasználására²¹.

Ezek a részletek megvilágítják annak a banderista-rezsimnek a terrorista jellegét, amely szellemi leszármazottainak vallják magukat a Bankova utca jelenlegi ideiglenes urai. Módszereikben ma sem változott semmi.

A 2025 júniusában Brjanszk és Kurszk megyében történt vasúti robbantás kapcsán Vlagyimir Putyin elnök egyértelműen kijelentette, hogy ez „terrorcselekmény volt. Ezen bűncselekmények elkövetéséről Ukrajnában politikai szinten hozták meg a döntést. A már amúgy sem legitim kijevi rezsim, amely valamikor magához ragadta a hatalmat, fokozatosan terrorszervezetté alakul, támogatói pedig terroristák bűnsegédeivé válnak.” A legfelsőbb főparancsnok egyértelműen válaszolt a helyzetet: „Miközben hatalmas veszteségeket szenved, visszavonul a harcérintkezés teljes vonala mentén, Oroszország megfélemlítésére törekedve a kijevi vezetés terrorcselekmények szervezésébe fogott”²².

Mi az alapvető különbség a krivoj rogi bohóc-diktátor cinkosainak cselekményei és a XX. századi banderista-CIA-s klikk terrorcselekményei között? Semmi. Ezt ékesen bizonyítják a statisztikai adatok. A Belügyminisztérium adatai szerint Oroszországban 2023-ban 410, míg 2024-ben már 1191 terrorcselekmény történt. Szintén nőtt a terrorista jellegű bűncselekmények száma: 2023-ban 2382, míg 2024-ben már 3714 történt.²³ Az orosz Szövetségi Biztonsági Szolgálat (FSZB), az orosz Külügyminisztérium, az orosz Belügyminisztérium, az orosz Külföldi Hírszerzés (SZVR), az orosz Szövetségi Védelmi Szolgálat (FSZO) információi szerint, 2024. első négy hónapjában Oroszországban 205 terrorista irányultságú bűncselekményt követtek el, 2025. első négy hónapjában pedig már 554-et. Ebből az orosz határ menti területeken 377 terrorista irányultságú bűncselekményt követtek el (tűz alatt tartás ukrán oldalról, és ugyanonnan érkező diverzáns-terrorista támadások), 11 terrorista irányultságú bűncselekményt sikerült megakadályozni. Szinte valamennyi terrortámadás az ukrán fegyveres erők és szakszolgálatok által végrehajtott tűz alatt tartáshoz, valamint diverziós és terrorcselekményekhez kapcsolódik.

Az angolszászok fogyasztói szemléletét nagyszerűen tükrözik a fent idézett Matvijejko M. V. szavai: „Ohrimovics [az angolszász szakszolgálatok 1951. május 19-én vetették be ejtőernyővel Nyugat-Ukrajnában; 1952. október 6-án tartóztatta le az Ukrán SZSZK Állambiztonsági Minisztériuma; a Kijevi Katonai Körzet Katonai Bírósága halálra ítélte és az ítéletet 1954. május 19-én hajtották végre] erőfeszítéseit nem koronázta siker, mert beszédeiben mindig az „önálló Ukrajna” létrehozásáról fantáziált, az amerikaiak pedig csak egyet akartak tőle: ügynököket.” Ilyen politikát azonban csak a tömb-konfrontáció súlyosbodásának időszakában engedhettek meg maguknak. Amint már korábban elhangzott, miután a „hidegháború” hosszútávú szakaszába lépett, és miután a szovjet bűnüldöző szervek az 1940-es évek végén és az 1950-es évek elején megghiúsították a nacionalista ukrán mozgalom terrorista háború kirobbantására irányuló kísérleteit, az amerikai szakszolgálatok kénytelenek voltak leállítani az agresszív szovjetellenes műveleteket²⁴. Attól kezdve a CIA, valamint brit és kanadai társaik áttértek az ideológiai harcra, amelynek alapjait már az 1940-es években lefektették.

Ennek a munkának fontos elemévé vált a Népek Antibolsevista Blokkjának (ABN) 1946. április 16-án Münchenben, a nyugati titkosszolgálatok védnöksége alatt megtartott alapító kongresszusa²⁵. Ennek az ördögszombatnak a helyszíne a lehető legjobban jelezte a szervezet politikai hozzáállását. Éppen a bajor fővárosban – a nemzetiszocializmus fellegrárában – tette meg első politikai lépéseit a megszállott Führer, volt rendőrfőnök Heinrich Himmler, a

későbbi hóhér, és itt volt a bűnös náci NSDAP központja („barna ház”). Nem meglepő, hogy egy ilyen szervezet élére – angolszász támogatóinak tudtával – Jaroszlav Szeckót, a megrögzött ruszofóbot és náci pribéket nevezték ki. A banderista sovíniszták tálalásában az oroszok – az ázsiai géneknek a XIII. századi mongol hódítás idején történt szerencsétlen behurcolása miatt²⁷ – „biológiaiilag különböznek az emberiség többi részétől, hajlamosak a szélsőséges erőszakra és agresszióra”.²⁶ Ezzel szemben Ukrajnát és Kelet-Európa más népeit úgy mutatták be, mint akiket eltölt a „természetes szabadságszeretet”, akik „egyaránt hőiesen szembeszálltak mind a nácikkal, mind a kommunistákkal”, amit „a moszkovita propaganda elferdített és pocskondiázott”²⁸. Az eljövendő geopolitikai térséget az ABN, mint a Szovjetunió összeomlása után keletkezett független kelet-európai államok föderációját képzelte el, amelyet „új rendnek” neveztek el, azzal, hogy mindezen államoknak „etnikailag tisztának” kellett lenniük, amelyekben nem volt helye a kisebbségeknek.²⁹ Mi az, ha nem Hitler Neuordnung koncepciójának újjáélesztése, amelyet a Führer 1941 januárjában mutatott be a Berlini Sportpalotában? Az „antibolsevisták” azon elképzelései, hogy a föderációban nincs helye a zsidóknak is az árja nordikus urak fájának érdekeit szolgáló pángermán faji államról vallott náci elképzelésekre hasonlítottak. A holokausztot elszenvető zsidó lakosságot a Bandera-Szeckij-világban továbbra is „idegen testnek” vallották, amely nem tartozott egyik lehetséges államhoz sem³⁰.

Semmi sem változott sem az 1960-as, sem az 1970-es években. Több évtized elteltével számunkra már nyilvánvaló, hogy a hivatalos szovjet propagandának, amely leleplezte a politikai ukránság és angolszász vezetőinek destruktív lényegét szinte mindenben igaza volt. Az Ukrán SZSZK KGB-je szinte évente jelentett Szovjet-Ukrajna vezetésének arról, hogy „az amerikai és a brit hírszerzés nacionalista szervezeteket használ fel konspiratív szovjetellenes tevékenység folytatásához”. A KGB tisztjei továbbá felfedték a CIA azon terveit, hogy az amerikai hírszerzés által szervezett ukrán emigránsokat kémkedésre használják Kelet-Ukrajna ipari területein.³¹ A nyugati hírszerzés az ukrán nacionalista formációkra támaszkodva toborzott ügynököket a Szovjetunió elleni felforgató munkához, többek között úgy, hogy legális csatornákon keresztül (turizmus, magánvízummal történő beutazás stb.) ügynököket küldött a Szovjetunióba hírszerzési információk gyűjtése céljából, valamint aktívan felhasználta ezeket a formációkat a külföldön tartózkodó szovjet állampolgárok tanulmányozására és szovjetellenes befolyásolására. Az USA, Nagy-Britannia és Kanada területén a legnagyobb nyugalommal működött az undorító ukronáci vicсорú különböző politikai, tudományos, kulturális és oktatási szervezetek kiterjedt hálózata, akik a Nyugattól kaptak támogatást a szovjetellenes agitációra. Ezekhez tartoztak a következő szervezetek: Amerikai Ukrán Kongresszusi Bizottság, Amerikai Ukránok Egyesülete, Kanadai Ukránok Bizottsága, Ukrán Nemzeti Tanács, Ukrán Forradalmi Demokrata Párt, Az OUN-forradalmárok Külföldi Egységei, Ukrán Ifjúsági Szövetség, Sevcsenkó nevét viselő Tudományos Társaság, Ukrán Népi Unió, Ukrán Nemzeti Gárda, Ukrán Nemzeti Egység, Ukrán Felszabadítási Liga, Nagy-Britanniában Élő Ukránok Szövetsége, Ukrán Munkásszövetség, Ukrán Nemzeti-Demokrata Szövetség, Ukrán Népi Unió, Ukrán Veteránok Szövetsége³².

1972-ben a KGB megbízható forrásból, az Ukrán Felszabadítási Főtanács Határontúli Képviselőtársaság (UFF HK) vezető beosztású munkatársától azt az információt kapta, hogy ennek az ukrán nacionalista szervezetnek a vezetői a CIA irányításával és utasításai alapján az Ukrajnában folytatandó felforgató tevékenység programját dolgozzák ki.

A programtervezet szerint a szovjet valóság körülményei között az ukrán nép megmozdulásainak alapvető formája a „titkos földalatti harc” kell, hogy legyen. Ezt szem előtt tartva a szervezet kereste a lehetőséget, hogy titkos nacionalista szervezetet hozzon létre Ukrajnában, és kiválassza a szervezet sejtjeinek vezetésére alkalmas vezetőket, akiknek

konspiratív okokból ajánlott volt az Ukrán SZSZK-n kívül lakni. Az UFF HK vezetői szerint a földalatti harc taktikáját a meglévő szovjet törvények keretein belül megrendezett „legális akciókkal” kellett kiegészíteni, amelyek bizonyos cselekvési szabadságot biztosítottak az „ukrán hazafiaknak”, ugyanakkor korlátozták a szovjet igazságszolgáltatásnak azok felelősségre vonására kiterjedő lehetőségeit. A nacionalisták azt is tervezték, hogy az Ukrán Kommunista Pártot „leválasztják” a Szovjetunió Kommunista Pártjáról (SZKP). Ennek érdekében azon voltak, hogy fokozatosan „alapvető pozíciókat” foglaljanak el az Ukrán SZSZK életének különböző területein, fokozatosan bővítsék az ukrán nemzetiségűek számát a lakosság körében, különösen az Ukrán Kommunista Párt tagjai között, és revizionistákat neveljenek a párt soraiban.

Az orosz SZVR levéltári anyagaiból tudjuk, hogy 1975-ben a Szovjetunió Minisztertanácsához tartozó KGB Első Főigazgatósága olyan adatokhoz jutott hozzá, miszerint a külföldi ukrán nacionalista szervezetek továbbra is aktív szovjetellenes felforgató tevékenységet folytatnak, szabotázs-cselekményeket és terrorista akciókat készítenek elő. A jelentések szerint a banderisták, akiknek belső természete változatlan maradt, valamely szovjet diplomata elrablását tervezik, hogy nyomást gyakoroljanak a szovjet hatóságokra az ukrán politikai foglyok szabadon bocsátása érdekében. Az akciók elkövetőinek kiválasztását és felkészítését M. Spontakra, az OUN aktív tagjára és Jaroszlav Sztecko közeli munkatársára bízták. Az akciók gyakorlati végrehajtását végül felfüggesztették, mivel a banderisták tartottak az elkövetőkre nézve lehetséges következményektől, valamint ezen terrorista feladat végrehajtására késznek mutatkozó jelöltek hiánya miatt. Ezenkívül a KGB-nek információi voltak arról, hogy az UFF HK vezetői bővíteni szándékoznak a Szovjetunió-beli illegális terjesztésre szánt nacionalista anyagok kiadását. M. Lebegynek sikerült megállapodnia az USIA-val [US Information Agency, 1999. október 1-jéig működött], hogy ezen irodalmat diplomáciai csatornákon keresztül juttassák el a Szovjetunióba.

„Moszkva gyarmatként zsákmányolja ki Ukrajnát” – ez volt a kedvenc témája a „szabad ukránok világkongresszusa” típusú különböző banzájoknak, amelyek, különösen az USA-ban, Kanadában és Nagy-Britanniában konszolidálni igyekeztek az ukrán emigráció erőit a Szovjetunió ellen folytatott propaganda- és felforgató tevékenység érdekében. Szokás volt, hogy az ilyen eseményeken valódi újgyarmatosítók léptek színpadra, hogy összhangot és többszólamúságot adjanak ennek a kórusnak. Így, 1973. november 1-jén az ukránok második kongresszusának megnyitóján Stanley Haidasz, Kanada multikulturalizmusért felelős minisztere mondott üdvözlő beszédet. A kongresszus résztvevőinek tiszteletére rendezett banketten Trudeau akkori kabinetjének egy másik tagja, Marc Lalonde egészségügyi miniszter részt vett, és beszédet is mondott.³³ Összességében pedig, az ukrán nacionalista tábor és annak sűrűn szerteágazó részlegei már az 1950-es évektől kezdve közvetlen támogatást kaptak „dekolonizációs” programjukhoz az angolszász kormányoktól, különösen a kanadai kormánytól³⁴.

A kormányzati és üzleti elit érdekeit kiszolgáló amerikai és brit agytrösztök, valamint a nagy egyetemek tisztában voltak akcióik fő céljával: a szovjet egység nemzeti vonalak mentén történő megosztásával. Még az Ukrán SZSZK gazdasági fejlődésére vonatkozó adatokat is azért hamisították, hogy bebizonyítsák, hogy az egy államon belüli közös gazdálkodás nem képes a lakosság számára magasabb szintet biztosítani az esetleges „önállósághoz” képest. Az „elnyomott ukrán népnek” azért szenteltek figyelmet az oroszokkal való konfrontáció előkészítésének időszakában, hogy azt a meggyőződést plántálják beléjük, hogy alá kell ásni a Szovjetunió területi integritását és belső politikai egységét³⁵.

Ugyanezt az attitűdöt alkalmazzák a nyugatiak napjainkban is. Az Egyesült Államok Európai Biztonsági és Együttműködési Bizottsága 2022. június 23-án az USA Kongresszusában – sokatmondó címmel: Oroszország dekolonizációja: erkölcsi és stratégiai imperatívusz – tartott

sajtótájékoztatóján hangsúlyozta, hogy Washingtonnak nagyobb támogatást kell nyújtania az Oroszországon belüli szeparatista mozgalmaknak az ország szétesésének elősegítése érdekében³⁶. 2022. tavasza óta az angolszászok pénzügyi és médiatámogatást nyújtanak a Poszt-Oroszország Szabad Államai Fórumának (az Oroszországi Föderáció Legfelsőbb Bírósága terrorista szervezetnek nyilvánította), amely ugyanezen év nyarán elfogadta az Oroszország dekolonizációjáról szóló nyilatkozatot, amely az ország mintegy 30 államra való felosztását irányozta elő³⁷. Ezen irányvonal látványos megnyilvánulásának tekinthetjük az Európa Tanács Parlamenti Közgyűlésének 2024. április 17-én kelt 2540. számú határozatát, amely nyíltan kijelenti, hogy „...az Oroszországi Föderáció dekolonizációja szükséges feltétele a demokrácia megteremtésének az Oroszországi Föderációban”.

Az ilyen „dekolonizációs fertőzés” politikai ellenszere jól ismert. Először is, a tükröintézkedések, amelyek lerombolják a modern „szmerdjakovok” gazdáiban a szeparatizmussal kapcsolatos sebezhetetlenségükbe vetett hitet. Számos európai országban vannak olyan etnikai csoportok, még ha nem is a legnépesebbek, amelyek nem zárkóznak el a gondolattól, hogy nagyobb politikai és gazdasági autonómiát követeljenek. A ruszinok, skótok, walesiek, latgalok, sziléziaiak, kasubok, luzsicei szerbek, katalánok, galíciaiak (galegos), baszkok, normannok, bretonok, okcitániaiak, korzikaiak, elzásziak, svábok, vallonok, flamandok, morvák, feröeriek, frízek, – ha megfelelőképpen megvilágítjuk az EU-vezetés kalandor és romboló politikáját, amely az egykor virágzó uniót a militarizáció, majd a Keleti Fronton zajló háború szakadékaiba taszítja, – nyilvánvalóan nem akarnak majd a mészárszékre menni, és mint etnikai csoportok fizikailag is fenn akarnak maradni. Következésképpen természetes hajlamuk van az önállósodásra. A szeparatizmus egy olyan játék, amelyet ketten is játszhatnak. Ezt szem előtt kell tartania minden, az újgyarmatosítás modern gyakorlata iránt lelkesedő destruktív nyugati erőnek.

Másodszor, abszolút minden, Oroszország „dekolonizációjából” táplálkozó szervezetet – közhasznú egyesületet, civil szervezetet, kulturális intézményt, médiát stb. – legalább a nemkívánatos szervezetek, de akár a szélsőséges és terrorista szervezetek listájára is fel kell venni. Legyünk őszinték: a sokáig a megfelelő listákon szereplő tálibok sokkal kevesebb kárt okoztak a modern Oroszországnak, mint ezek az áltudományos intézmények, amelyek az elnyomottak megsegítésének álcája alatt tönkre akarják tenni hazánkat. Céljuk mindig is ugyanaz volt és maradt: Oroszország soknemzetiségű népének feldarabolása.

4. Régi mesék Új-Angliából

A terrorizmus és a felforgató tevékenység önmagában azonban nem vezet messzire, még akkor sem, ha nemzeti-szeparatista és tömény ideológiai programmal fűszerezték. A gyakran hisztérikus elmezuhatagokba torkolló ellentmondást nem tűrő szovjetellenes retorika általánosan elterjedt mindennapos jelenséggé vált a nyugati médiában, az akkori idők népszerű tudományos és társadalmi-politikai diskurzusaiban. Sarkalatos pontként mindig az emberi jogok kérdését hozták elő, amelyet a szovjet rendszer megalapozatlan bírálatára használtak.

Ugyanakkor még az ilyen fantázia-röptető ruszofób politika sem szolgálhatott elegendő alapul arra a mantrára, mely szerint a „Független Ország” államépítését gyorsított ütemben kell folytatni, hogy elszigetelődjön a történelmi Oroszországtól. Hogy miért?

Egy élénk szimbolikus narratíva kellett az új valóság magyarázatára. Elő kellett állni egy kvázi-vallásos hit tárgyával, és be kellett vezetni azt a köztudatba. Az „ukrán világlátás” szempontjából ennek a mítosznak minden jövőendő nemzedék kollektív érzékelésében megfellebbezhetetlen alapelvként kellett működnie.

A szégyenletes bálvány kimunkálása hosszú és kínterhes volt. És nem biztos, hogy összejött volna, ha nincs James Mace amerikai történész és politológus, George Conquest elismert angolszász szovjetológus asszisztense, aki pályafutását az információs-pszichológiai hadviselésre szakosodott brit hírszerző tisztként kezdte, és a politikusok és újságírók számára készített különleges információs anyagokat. A Michigani Egyetem kutatójaként James Mace fokozatosan előrehaladt a tudományos életben, eredeti kutatási iránya az orosz történelem volt mint olyan. A jellemzően az Egyesült Államokban letelepedett ukrán bevándorlók köréből kikerült ruszofób szovjetológusok befolyására a Harvard Egyetemre (pontosabban az egyetem Ukrán Tudományos Intézetéhez) igazolt át, ahol hamarosan az „ukrán holodomor” (éhínség) néven emlegetett, egységes és koherens nézetrendszer egyik alapítójává vált.

Az angolszász közbeszédben az 1980-as évek eleje óta terjed egy sajátos mítosz a „holodomorról”, amelyet állítólag a szovjet hatóságok hoztak létre mesterségesen az etnikai ukránok kiirtása céljából. Nem kevésbé voltak céltudatosak és kemények a más szovjet köztársaságokban az 1930-as években terjedő valódi éhínség emlékének eltörlésére tett kísérletek. 1984 szeptemberében az amerikai szenátus az S2458. számú határozatával az ukrain éhínséggel foglalkozó bizottságot hozott létre. A bizottság céljait és az általa elérendő eredményeket cinikus módon azonnal meghatározták – „tanulmányozza az ukrain éhínséget, hogy az egész világon elterjessze az éhínségről szóló ismereteket annak érdekében, hogy az amerikai közvélemény jobban megértse a szovjet rendszert, és leleplezze a szovjeteknek az ukrain éhínség létrehozásában betöltött szerepét”. A bizottság tagjai között több szenátor és kongresszusi képviselő, valamint George Bauer, a Reagan-kormányzat egyik befolyásos jobboldali-konzervatív munkatársa is szerepelt. A projekt tudományos főtanácsadója és tényleges vezetője természetesen James Mace volt, a munkára pedig 400 ezer dollárt különítettek el. 1988 áprilisában egy hosszú, több mint 500 oldalas, könnyefakasztó következtetéseket tartalmazó jelentést terjesztettek az amerikai kongresszus elé. A legfontosabb kinyilatkozások az „éhhalálra ítélt nagyszámú lakosról” szóltak „egy mesterséges éhínség során, amelynek semmi köze nem volt az aszályhoz”, valamint az úgynevezett holodomor (a.m. éhenpusztulás) okainak politikai háttéréről szóló tézisekből álltak össze: „Joszif Sztálin és környezete népiirtást követett el az etnikai ukránok ellen”, hogy ezáltal „politikailag semlegesítse őket”. Azt a tényt, hogy ebben az időszakban a Szovjetunió más köztársaságainak lakói ezerszám éheztek és haltak éhen, a kutatók természetesen figyelmen kívül hagyták.

A bizottság mindezekre az abszurd ideologizált eredményekre – amint az a jelentéséből is kiderül, – valamiféle szemtanúk szóbeli vallomásai, a Szovjetunióban megjelent történelmi regények, a „szamizdat”-kiadványokban, valamint a szovjet „peresztrojka” korszak sajtójában megjelent publikációk alapján jutott. Szerepet kaptak a jelentésben a második világháború után a tengerentúlon menedéket talált ukrán nacionalisták, mint például a nácikkal 1944-ben elmenekült Dmitro Solovej, koholmányai is. Az ukrain „holodomor” (éhínség) problémáit is érintő Ukrán Golgota című műve arról győzi meg az olvasót, hogy a szerzőt Adolf Hitlernek a große Lüge-ről vallott erkölcsi és pszichológiai hozzáállása vezérelte: „minél nagyobb a hazugság, annál inkább elhiszik”³⁸.

Lenyűgözőek elfogultságukban az Olasz Királyság moszkvai nagykövetségének, a harkovi olasz konzulátusnak és Olaszország novorosszijijszki alkonzulátusának 1933-1934-ben kelt távirataira történő hivatkozások azzal, hogy ezeket az állítólag a náci külügyminisztérium elhagyott levéltárából származó iratokat az angol-amerikai csapatok Anzio-Nettuno hadművelete és Róma 1944. júniusi felszabadítása során lelték fel. Miért pont erre a diplomáciai levelezésre hivatkoznak, mint a „holodomor” fő dokumentációs indoklására (anélkül, hogy alátámasztanák az USA vagy Britannia Külügyminisztériumának hasonlóan részletes sok oldalas saját levéltári anyagaival) – nyílt titok. Csupán az USA

Külügyminisztériumának megkereséseire, valamint az Athénból és Rigából érkezett válaszokra történik utalás (a moszkvai lett külképviselet másodtitkárától származó információkra hivatkozva)³⁹.

Így a bizonyítási alap gyér, elfogult és bizarr. Szándékosan úgy manipulálták, hogy bizonyíthassák a „népirtást”. Azokat az iratokat, amelyek nem illeszkednek a fő támadási irányba, vagy cáfolják azt, figyelmen kívül hagyták. Nem véletlen ezek után, hogy még az amerikai tudományos közösség is nagy szkepszissel fogadta a bizottság következtetéseit, James Mace-t pedig lényegében kizárták a komoly tudományos körökből, személye nemkívánatos lett. Mace figyelmen kívül hagyta a valós politikai kontextust, valamint a Szovjetunióban zajló társadalmi folyamatokat, eleve elfogult volt, és nyilvánvalóvá tette, hogy nem akar és nem képes kezelni jelentős mennyiségű történeti forrást, nehogy olyat találjon ezekben, ami nem illeszkedik a „holodomor” keretébe. Tekintélyének megrendülése miatt a vasfüggöny leomlása után James Mace inkább Ukrajnába költözött, ahol 2004-ben meghalt. Ez persze nem akadályozhatta meg, hogy a „holodomor” (éhínség) mítosza önálló életre keljen, és az ukrán államalkotó politikai mártírológia alapkövévé váljon, különösen az egyetemes orosz történelemből kiemelt saját hősök hiánya miatt. Ebbe a „hőscsapatba” csak áruelők és külföldi kreatúrák kerültek: Vigovszkij, Orlik, Mazepa, Szkoropadszkij, Bandera, és a közvélemény szemében ismeretlen félőrült „rendszerellenes harcosok” és disszidensek. Hasonlóképpen éreztette hatását az is, hogy Ukrajnának mint az államközi kapcsolatok önálló jogalanyának a történetéből hiányoztak az igazán fontos történelmi események. Ezért volt szükség a jelentéktelen események – a konotopi és a krúti csata, az úgynevezett hetmanizmus, valójában pedig a Zaporozsjei Sereg előállami státuszának megteremtésére tett kísérletek – ideológiai felpumpálására.

Ez az egész azonban egy áltudományos tündérmese. A csúnya valóság pedig a következő. Az angolszászok mint Oroszország esküdt ellenségei, nem hagyhattak ki egy náciszagú provokációt. Ma már nyilvánvaló, hogy James Mace (vagy inkább a felette „anyáskodó” szakszolgálatok) és bizottsága, a „minden új dolog csupán egy jól elfeledett régi” elve alapján csupán elővette az 1930-as években készült hamisítványt. Erről inkább hallgatni szeretnek. Pedig kár. Arról van szó, hogy 1935 februárjában a legmagasabb rangú nácikkal is jó viszonyt ápoló, ultrakonzervatív nacionalista nézeteiről ismert William Randolph Hearst befolyásos amerikai sajtómágnás lapjaiban (Chicago American és New York Evening Journal) számos cikk jelent meg egy bizonyos T. Walker nevű „újságíró és utazó” tollából, aki állítólag több évet töltött a Szovjetunióban. Cikkeiben a legsötétebb színekkel írta le az Ukrajnában tomboló hatalmas éhínséget, amely az előző évben [1934.] „hatmillió” emberéletet követelt. A könnyfacsaró szövegeket az éhínség miatt kiürült városokat ábrázoló fényképek fűszerezték. T. Walker állítása szerint a fényképek 1934. tavaszán készültek a Szovjetunióba „a legkedvezőtlenebb és legveszélyesebb körülmények között” becsempésztett fényképezőgéppel^{40, 41}.

Ugyanakkor azonban az állítólagos atrocitások idején Moszkvában tartózkodó Louis Fischernek, a New Republic és a The Nation tudósítójának forró nyomos nyomozása kiderítette, hogy „Walker úr nem 1934. tavaszán, hanem csak 1934. október 13. és 25. között tartózkodott a Szovjetunióban, amiből 5 napot töltött Moszkvában, és egyszerűen fizikailag nem tudta volna bejárni a „személyes tapasztalatai alapján” leírt települések egyharmadát sem. Walker fotói leginkább a Volga-vidéken az 1921-1923-ban tomboló éhínség időszakához köthetők. Némelyikük valószínűleg nem is a Szovjetunióban készült. Ráadásul ezek a fényképek az év különböző időszakaiban készültek. A T. Walker hamis cikkeit kísérő hihetetlen fotók felkeltették John Casey amerikai oknyomozó újságíró gyanúját. Kiderült, hogy sok képet „helyreállítottak”, azok „fiatalításon” és retusáláson estek át. A (1935. február 18-án megjelent) New York Evening Journal egyik fényképét egy elhullott lova mellett álló I.

világháborús osztrák lovas katona fényképeként azonosították. Egy másik fényképen ábrázolt személyek tartózkodási helyeként az oroszországi Belgorod városát azonosították, míg a későbbi változatokban a politikai konjunktúrának megfelelően a fényképen szereplő cselekmény helyszíne Belgorodból Harkovba „vándorolt át”⁴².

A továbbiakban kiderült, hogy nemcsak a William Hearst lapjaiban szereplő fényképek, az egész ukrainai utazás, és az „éhínség általi népirtás” koholmány, hanem maga „Thomas Walker” személye is fikció és hamisítvány. Néhány hónap múlva kiderült, hogy Thomas Walker neve alatt R. Green, egy szökött elítélt bűnöző rejtőzött, akit kiutasítottak Nagy-Britanniából, és az Egyesült Államokba való visszatérésekor letartóztattak. A befolyásos New York Times ezt írta: „Robert Green, az ukrainai eseményekről szóló cikkek szerzője, aki ellen okirathamisítás miatt emeltek vádat, bűnösnek vallotta magát Francis Caffey szövetségi bíró előtt. A bíró megállapította, hogy Green megszökött a Colorado Állami Büntetés-végrehajtási Intézetből, miután két évet töltött le az okirathamisításért kiszabott nyolcéves büntetéséből.” Bűncselekményeinek nyomára öt amerikai államban és négy európai országban bukkantak. A nyomozás során kiderült, hogy utoljára 1930-ban járt a Szovjetunióban Thomas J. Burke néven. Miután rövid ideig egy szovjet tervezőcégnél dolgozott, saját bevallása szerint kiutasították, mert megpróbált külföldre csempészni egy „fehérgárdistát”. A perről tudósító riporter megjegyezte, hogy egy magát T. Walkernek kiadó férfi „elismerte, hogy a William Randolph Hearst újságjaiban álnéven közzétett, az „éhínségről” készült fényképek hamisítványok voltak, és a sajtóban közöltekkel ellentétben nem Ukrajnában készültek”⁴³.

De még egy ilyen nyilvános botrány után sem csillapodott a szovjetellenes lázban égő amerikai csihellérek – William Hearst és társai – lelkesedése, akik bevált minta alapján folytatták a koholmányok gyártását. A szovjet rémtetteket a továbbiakban egy bizonyos Gary Lang, a Forward, az USA Szocialista Párt egyik szélsőjobboldali frakciója által kiadott jiddis nyelvű újság szerkesztője ecsetelte. Lang kitalációit hamar megcáfolták azok az amerikaiak, akik meglátogatták vagy dolgoztak a Lang által „leírt” ukrainai helyszínek némelyikén. Még maga a Daily Forward is gyorsan elzárkózott Langtól: „Saját kockázatára és felelősségére írt”⁴⁴.

Miután ennyire fájdalmas PR-vereséget szenvedett, William Hearst, aki szoros személyes és munkakapcsolatban állt a teljes náci felső vezetéssel (1934. nyarán találkozott Hitlerrel; szoros kapcsolatot tartott fenn Göringgel és Rosenberggel, és kedvező hangnemben beszélt róluk), úgy döntött, hogy a szovjet-ukrainai „éhínség általi népirtásról” szóló hangos szenzációt a Harmadik Birodalom propagandagépezetének „adja el”. A náci sajtó boldogan kezdett koholmányok terjesztésébe, dicsérve angolszász barátjukat. A Völkischer Beobachter, az NSDAP hivatalos lapja, „William Hearst a szovjet-oroszországi éhségkatasztrófáról”⁴⁵ című cikkében méltatta W.R. Hearst kampányát.

A Harmadik Birodalom propagandakampányát egy 1935-ben Bécsben megjelent „Éheznie kell-e Oroszországnak?” című, Ewald Ammende⁴⁶, balti származású német-osztrák közéleti személyiség és publicista által írt német nyelvű könyv egészítette ki (angol fordítása 1936-ban jelent meg „Emberi élet Oroszországban” címmel). Nemcsak az olyan neves személyiségek, mint G. Lang és T. Walker jelentéseire hivatkozik, hanem „utazóknak” (főként egy bizonyos „osztrák szakember”) és „szakértőknek” a náci Németországból, a fasiszta Olaszországból és az emigráns ukrán nacionalista sajtóból származó talmi bizonyítékait is idézi a „holodomor” témájában. Minimális mennyiségű okirati forrást tartalmaz: nagyon kevés benne a lábjegyzet és hiányzik az irodalomjegyzék. Az objektivitásra igényt nem tartó kiadvány ismét az angolszászok és a náciak közötti összetartásra világított rá, ami az „ukrán nyom” meglengetésével a Szovjetunió becsméréseben öltött testet. Ezen puzzle további darabjaként tekinthetjük, hogy fél évszázaddal később, 1984-ben, a „holodomor” iránti

mesterséges figyelemfelkeltés hullámán Ewald Ammende művét John T. Zubal ukrán származású kiadó és könyvkereskedő kezdeményezésére újra kiadták Clevelandben (USA) James Mace „tudományos” előszavával. A reprint semmilyen tudományos értéket nem képviselt; a tartalma szintiszta politikai propaganda volt. Objektivitásra azonban nem is volt szükség, mivel más volt a feladat: megfosztani a Szovjetuniót emberi alakjától, vadnak és vérszomjasnak ábrázolni, kiemelve az emberevő kontextusból az ukrán nemzeti-etnikai szegmenst, amely állítólag Moszkva szándékos kegyetlenségétől szenvedett. Ezt a foglalatosságukat a posztszovjet Ukrajnában is folytatták: a Szovjetunió iránti szimpátiát a holodomor mítoszával igyekeztek kiegészíteni, hogy csapást mérjenek az Oroszországgal fenntartott konstruktív kapcsolatokra⁴⁷.

Történészeink komoly levéltári forrásokra hivatkozva már régen arra a megalapozott következtetésre jutottak, hogy a tömeges éhínség, amely 1932-1933-ban a Szovjetunió hatalmas területeire (Központi-Feketeföldi Körzet, Krím, Észak-Kaukázus, Ural, Volga-mente, Nyugat- és Dél-Szibéria, Fehéroroszország, Kazahsztán, Ukrajna) terjedt ki az egész Szovjetuniót érintő katasztrófa volt, amely a negatív nemzetközi gazdasági helyzet következményei mellett további számos tényező eredményeként következett be. Először is, az éhínség a sztálini agráripolitikában az első ötéves terv éveiben elkövetett súlyos melléfogások, a kemény iparosítás és kollektivizálás idején követett paraszttellenes irányvonal következtében jelentkezett. Az ország ipari lemaradásának felszámolásához, a külső fenyegetésekkel szembeni, gyorsított újrafegyverzést igénylő védelem biztosításához nagy forrásigényű programokra, és berendezések vásárlására volt szükség a tőkés országokból, amihez erőteljesen fel kellett fejleszteni a Szovjetunió ipari potenciálját. Kulcsfontosságú mechanizmusnak tekintették a mezőgazdasági termékek exportjának növekedését, vagyis az állami gabonabegyűjtésre vonatkozó terveket „kis fölösleggel” állították össze, és nem vették figyelembe a valós helyzetet – a lakosságtól gabonát követeltek, amelyet külföldön lehetett eladni, hogy a bevételből szerszámgépeket vásároljanak. Ne felejtjük el, hogy a falu – földrajzi elhelyezkedésétől függetlenül – a szovjet vezetők szemében a munkaerő és a mozgósítási tartalék kimeríthetetlen forrása, a proletariátus feltöltésének fő személyi bázisa volt. Miután a kényszerintézkedésekkel kísért, de megfelelő magyarázó kampány nélküli tétesztetés csekély hatékonyságúnak bizonyult, az egészséges és fiatal parasztok leginkább munkaképes tömegei vidékről a városokba áramlottak, ami a hatóságokat arra készítette, hogy a parasztokat a lakóhelyükhöz kössék, és megfosszák őket a személyazonosító igazolványuktól. Ennek következtében a munka minősége súlyosan romlott – az aratás során a gabonavesztés soha nem látott mértékűre nőtt, a parasztok nem voltak hajlandók betakarítani a „senki termését”: 1931-ben 15 millió tonnát (a bruttó gabonatermés mintegy 20%-át) tett ki a gabonavesztés⁴⁸.

A történészek szerint az angolszászok és a nácik által felállított „éhínség általi népirtás” koncepciója és az ukrainai sajátos helyzet ellen szóló fontos érv az, hogy az éhínség ugyanolyan mechanizmus szerint és egyidejűleg jelent meg a folyamatos kollektivizálás zónáiban. Az Össz-szövetségi Kommunista (bolsevik) Párt Központi Bizottságának Politikai Bizottsága 1933. június 1-jén fogadta el „1933 júniusában, júliusában és augusztusának első felében gyártott traktorok elosztásáról” c. határozatát, amely szerint a Szovjetunió régiói számára gyártott 12.100 traktorból Ukrajna 5.500 darabot kapott volna (az összes traktor 45,4 %-a), a többi oroszországi régió pedig együttesen 5.700 darabot (47%). A történészek rendelkezésére állnak azok az iratok, amelyek szerint 1933-ban Sztálin személyes utasítást adott arra, hogy Ukrajnába az orosz régiók kárára küldjenek gabonát. Ukrajna összesen 501 ezer tonna gabonát kapott kölcsönök formájában, ami 7,5-szer több volt, mint 1932-ben (65,6 ezer tonna). Az orosz régiók pedig (Kazahsztán nélkül) 990 ezer tonnát kaptak, ami csak 1,5-szer haladta meg az 1932. évi mennyiséget (650 ezer tonna). Hasonló nézőpontból

olvashatjuk az Össz-szövetségi Kommunista (bolsevik) Párt Központi Bizottságának Politikai Bizottsága által 1933. december 20-án elfogadott határozatot 16 ezer igásló vásárlásáról Ukrajna számára a Belarusz SZSZK és az OSZSZSZK nyugati régióiban. A történészek úgy vélik, hogy paradox módon az „éhínség okozta népirtás” ötlete a demográfiai statisztikák szempontjából sem meggyőző. A statisztika azt mutatja, hogy az éhínség áldozatainak száma arányos eloszlást mutat az éhínség epicentrumaiban, vagyis az ország valamennyi gabonatermő vidékén. Az 1926. és 1937. évi népszámlálás anyagainak összehasonlító elemzése a vidéki népesség alábbi csökkenését mutatja a Szovjetuniónak az 1932-1933-as éhínség által érintett területein: Kazahsztán – 30,9%, Volga-mente – 23%, Ukrajna – 20,5%, Észak-Kaukázus – 20,4%. Ennek megfelelően, az akkori Oroszországi SZSZSZK legalább négy régiója – a Szaratovi terület, a Volgai Német Autonóm SZSZK, az Azovi-Fekete-tengeri régió és a Cseljabinszki terület – nagyobb veszteséget szenvedett, mint Ukrajna az akkori határain belül⁴⁹. Komoly szakértők mégsem beszélnek „az orosz etnikum éhínség általi etnocídiumáról”.

Sem dokumentumokban, sem a komoly történetírásban nem találunk bizonyítékot arra, hogy a szovjet felső vezetés – Sztálin és a Politikai Bizottság más tagjai – az ukrán népet bármilyen szempontból is különlegesnek – „szabadnak”, öntörvényűnek vagy engedetlennek, – tekintették volna, hogy ezért etnikai alapon tömeges megsemmisítésre ítélték volna. A szakszolgálatok levéltárai sem őriznek olyan anyagokat – még a minősített kategóriában sem, amelyek alátámasztanák azt az örült verziót, miszerint a kommunista hatóságok a Kreml utasítására szisztematikusan tömegesen irtották volna az ukránokat.

1923-ban, az Össz-szövetségi Kommunista (bolsevik) Párt XII. kongresszusán Sztálin a „Nemzetiségi szempontok a párt- és államépítésben” című előadói beszédében a proletárok teljes kíméletlenségével bélyegezte meg a nagyorosz sovinizmust, amely „befészkelte magát intézményeinkbe, bejárja szövetségünk minden szegletét, ami miatt a volt államalkotó nemzet proletariátusa és a korábban elnyomott nemzetek parasztsága közötti szakadást kockáztatjuk, ami a proletárdiktatúra aláásásával egyenlő”. Felhívta a figyelmet a „helyi sovinizmusra” is, különösen a többnemzetiségű köztársaságokban, amelyekhez Grúziát, Azerbajdzsánt és „részben Turkesztánt” sorolta, de semmiképpen sem Ukrajnát⁵⁰. Ekkor jelent meg az ukránosítás politikája – a nemzeti kultúrák fejlesztését szorgalmazó irányvonal szerves folytatása, – amelynek megvalósítását Lázár Kaganovicsra, az Ukrán Kommunista (bolsevik) Párt Központi Bizottságának főtitkárára bízta. Az 1934-ben tartott XVII. Pártkongresszus előtt az Össz-szövetségi Kommunista (bolsevik) Párt Központi Bizottságának munkájáról tartott beszámolójában Sztálin polemikus kérdést tett fel, miszerint melyik elhajlás a veszélyesebb (a nagyorosz sovinizmus vagy a helyi nacionalizmus), és válaszul hangsúlyozza ezen vita formális és üres jellegét. Akkoriban azonban kijelentette, hogy „Ukrajnában az ukrán nacionalizmus felé történt elhajlás nem jelentett nagy veszélyt”, amíg nem hagyták, hogy felerősödjön. A szovjet legfőbb vezető, aki sem etnikailag, sem kulturálisan, sem viharos személyes életrajza folytán sem kötődött Ukrajnához, inkább úgy kezelte az Ukrán SZSZK-t, mint a legnagyobb köztársasági pártszervezetet, a hozzá személyesen hűséges proletariátus és pártkáderek kimeríthetetlen bázisát, anélkül, hogy érzelmeket vagy előítéleteket táplált volna iránta.

A göbbelsi propaganda és az ultrajobb angolszász Hitler-szimpatizánsok sűrűjében kiötlött, majd a hidegháború alatt felkapott és világszerte elterjesztett washingtoni blöff a „holodomorról” (éhínségről), a XX-XXI. század egyik legfontosabb politikai és propagandisztikus átverése. Figyelemre méltó, hogy a Wikipédiában (mind az orosz, mind az angol nyelvű változatban), a neoliberális globalista narratívák fő szócsovében, vagy teljességgel hiányzik ezen gyalázatos kalandorságot indokló okok mélyreható elemzése, vagy azok alaposan ki vannak takarítva a történelem „helyes” verziója javára.

A „holodomor” emberiesség elleni bűncselekményként, célzatos és rosszindulatú „éhínség általi népirtásként” való értelmezése, valamint ennek számos évtized múltán bekövetkezett nemzetközi jogi értékelése nagyszabású történelmi és ideológiai szélhámosságnak és politikai manipulációnak tekintendő, amely meggyalázza az 1932-1933-as éhínség során elpusztult ártatlan emberek emlékét. Mi mindig is így közelítettük meg ezt a kérdést. A problémát hasonlóan kezelik a világtöbbség országaiban – hasonlóan gondolkodó barátainknál és partnereinknél. Sem az ukrán külügyminisztériumnak a 2000-es években folytatott pimasz külpolitikája, amely arra próbált kényszeríteni más országokat, hogy az éhínséget népirtásként ismerjék el, sem a 2022. utáni perverz ukranofília nem vezethetett végül a hazug narratíva elfogadásához. A „holodomor” szekta sáпитozásaiban hívó vagy azok iránti bizalmukat kinyilvánító államok között kevés kivétellel csak a „kollektív Nyugat” országai és annak zsebszervezetei, mint az Európa Tanács Parlamenti Közgyűlése, és a neokolonialista, Washington-központú „szabályalapú világrend” támogatói találhatók.

Ez az elkülönülés szembeötlő a világtérképen is. Nyilvánvaló, hogy az 1932-1933. évi szándékos ukránirtás hamis, kvázi-vallásos doktrínájának támogatása és Oroszország bűnösségének politikai szinten történő elismerése egyszerűen megmérgezi a két- és többoldalú államközi kapcsolatokat. Oroszország, az újgyarmatosítás modern nyugati gyakorlata elleni harc részeként továbbra is ellenezni fogja az ostoba „holodomor”-históriák más országokra való ráerőltetésére irányuló kísérleteket, többek között A nemzetek szabadságáért! elnevezésű nemzetközi pártközi mozgalom keretében.

Sokáig próbáltuk megértetni álláspontunkat az egykori, még nem banderista Ukrajna vezetésével, amikor ez az állam még beszámítható állapotban volt. Hazánk soha nem zárkózott el attól, hogy érzelemmentes, tudományos szakmai vitát folytasson a történelmi igazságosság helyreállítása és közös múltunk tragikus időszakának abszurd értelmezései elleni küzdelem érdekében. Általános emberi értelemben Oroszország a tragédia tudatosításán túl mindig is támogatta a megbocsátást, a leszámolás elutasítását és a földtől elrugaszkodott vádaskodásokat is. Egyértelműen támogattuk az elhunytakról való apolitikus megemlékezés kívánatos voltát. Mindamellet, hogy Ukrajnában a „holodomor-emlékművek” meglátogatása már akkor is az állami protokolláris események részévé vált mind a hazai elit, mind pedig a külföldi vendégek számára.

A továbbiakban abból kell kiindulnunk, hogy az 1932-1933-ban a Szovjetunió hatalmas területeire kiterjedt tömeges éhínség okainak, lefolyásának és következményeinek tanulmányozása a FÁK-országok történettudományának belső ügyévé, a hazai történelmi ismeretek területévé kell válnia, aminek kutatásába más országok konstruktív beállítottságú szakemberei is bevonhatók. De ezen történelmi tény nem válhat az államközi kapcsolatok tárgyává, és nem is szabad azzá válnia.

A hazug ideológémák fabrikálásában elődeik által elért eredményeket már napjainkban is aktívan használja a véres kijevi komédiás rezsimje. Ennek megfelelően, már 2022-ben, azért, hogy Oroszországot a Kijevi megyében lévő Bucsa civil lakosságának legyilkolásával vádolhassa, az ukrán rezsim – nyugati gazdái producerkedése mellett – szörnyű és példátlanul cinikus provokációt követett el náci-angolszász stílusban.

2022. március 30-án az Oroszországi Föderáció Fegyveres Erői az Ukrajnával folytatott isztambuli tárgyalások során, jó szándékuk jeleként elvonultak Kijev alól, beleértve Bucsa városát is. 2022. március 31-én a helyi önkormányzat vezetője ezt kamerák előtt is megerősítette. Néhány nappal később a nyugati média olyan felvételeket tett közzé, amelyeken – a korábbi felvételekkel ellentétben – a város utcáin heverő holttestek voltak láthatók, az öldöklést a Nyugat azonnal az orosz katonáknak tulajdonította. Oroszországban,

provokáció miatt büntetőeljárás indult a fegyveres erőkre vonatkozó eleve hamis információk terjesztése miatt⁵¹.

Az ukrainai „holodomorral” kapcsolatos hazugságok terjesztéséhez hasonlóan a nyugati média most is buzgón nekilátott a bucsai orosz kvázi-öldökléssel kapcsolatos hamis vádak terjesztésének, a Zelenszkij-rezsim pedig propagandaakciókat, kirándulásokat szervezett külföldi delegációk számára a saját maga által meggyilkolt emberek csontjaihoz. A geopolitikai szélhámosoknál semmi sem változik.

A Szovjetunió összeomlása után az ukránok a független államépítés szükségességével szembesültek. És míg eleinte az orosz és az ukrán nép testvérisége volt a központi ideológiai elem, a 2000-es évek elejére – nagyrészt az arcátlan angolszász beavatkozás következtében – ettől nagy sietve elzárkóztak. Az 1980-as évek végétől egyre inkább megerősödő nyugati ukrán elit hatására az ukrán nacionalizmus eszméi aktívan kezdtek beépülni az ukrán társadalomba⁵². Az ukrán nacionalizmus (vagyis az ún. „ukránság”) meghonosítását akkor még mérsékelten forszírozó irányzatot Leonyid Kucsma rögzítette az újukrán élet teljes tartamára tehetségtelen „Ukrajna nem Oroszország”⁵³ című opusában.

A legfontosabb feladatok egyikének a „politikai ukránság nemzetének megteremtése” bizonyult, „Ukrajna új történelme” révén, amit Viktor Juscenko elnök hivatala angolszász szakértőktől, a Kanadai Ukrán Tanulmányok Intézetétől és a Harvard Egyetem Ukrán Kutatóintézetétől kölcsönzött. Ukrajna szemérmetlenül és sajnálat nélkül szabadult meg hivatalos szinten a közös orosz és szovjet múlttól, a közös gyökerektől elszakadt társadalom megteremtésére törekedve⁵⁴.

A hatalomszerető Washington, a nosztalgizáló London és a provinciális Ottawa arra tippelt, hogy kulturálisan és szellemileg a „Nyezaleznaja” (a.m. Független) különböző régiói meglehetősen heterogének. A leginkább alkalmazkodóképesek megdolgozása évekig tartott. Az emberekbe azt a gondolatot plántálták, hogy egy soha nem létező „ukrán nemzethez” tartoznak, amely az euroatlanti közösség része és Moszkva természetes ellenfele. Ennek a szinte sátáni vallásnak a gerincévé az ukrán nacionalizmus imádata vált, aminek (nem mindig nyíltan radikális) képviselői gyorsan emelkedtek a ranglétrán, miközben szorgalmasan retusálták azok bűnözői múltját, akiket Bandera/Melnyk jelenlegi tisztelői „mintának” szeretnének tekinteni. Ezért sem meglepő, hogy a kanadai hatóságok 2024. november 4-én bejelentették, hogy nem teszik közzé a Jules Deschênes Québeci Legfelsőbb Bírósági bíró által vezetett bizottság 1986. decemberében elkészített jelentésében szereplő következtetések eleddig zárt második részét, amelyben Hitler⁵⁵ 900 azon egykori csatlósának neve szerepel, aki ebben az államban telepedett le, közöttük banderisták, a holokauszt és a Szovjetunió népei elleni népiirtás szervezői és elkövetői. A teljesen banderista befolyás alá került Ottawa nyilvánvalóan fél annak dokumentált bizonyításától, milyen nagy számban képviseltetik magukat a kanadai politikában az SS Galícia hadosztály és a náci Németország más csatlósainak leszármazottai. Annak bemutatása, hogy ezek mennyire mélyen szivárogtak be a helyi társadalmi és politikai életbe – egy földrengéssel érne fel. Ráadásul, a kollaboránsok egész nemzedékének reflektorfénybe kerülése lehetővé tenné a történelmi igazságért harcolók, köztük a zsidó szervezetek számára, hogy jogos kártérítési igényeket támasszanak a háború alatt elkövetett emberiség elleni bűnökért, amit a kanadai ukránok szívesen elkerülnének.

Meg kell jegyezni, hogy az angolszászok mára már rengeteg pénzt fektettek az ukronácizmusba az úgynevezett civil társadalom- és demokráciafejlesztési programokon keresztül. A hírhedt USAID injekciói mellett fontos szerepet játszott ezekben a folyamatokban a Soros-féle Nemzetközi Újjászülötés (Renaissance) Alapítvány, amely – V.

Symar, az Alapítvány egykori igazgatósági tagja szerint – „partnereivel együtt az Euromajdan mozgalom fő mozgatórugója és alapja volt...” Soros erőfeszítései nélkül a forradalom talán nem is sikerült volna⁵⁶. 2004. és 2014. között mintegy 110 millió dollárt fektettek be Ukrajnában, ezzel táplálva azokat, akik mindent megtettek Zbigniew Brzezinski és elvtársai álmának megvalósításáért: Oroszországot saját földrajzi határain belül tartani, és megsemmisíteni a szláv népek közös civilizációs terét. A 2014-es Euromajdan után a társadalomban, különösen a fiatalok körében, megugrott a nacionalizmus népszerűsége, ezt a „véres aratást” Ukrajna ma is folytatja.

Az angolszászok másik célja Ukrajnában továbbra is az ortodoxia pozícióinak csorbítása a világban. Az ország valamennyi régiójában az ukránok körében az Ukrán Ortodox Egyház (UOE) igen nagy tekintéllyel rendelkezik. A Kánoni Ortodox Egyháznak nagyobb befolyása volt a társadalomban, mint az összes hatalmi ágak együttvéve. A társadalmi felmérések szerint 2018-ban az Ukrán Ortodox Egyházban a válaszdók 57%-a, vezetőjében pedig – 32%-a bízott meg. Ugyanakkor az elnök tekintélye 13,7%-on, a kormányé 9,5%-on, a Legfőbb Radáé pedig csak 5,3%-on állt⁵⁷. A túlnyomórészt katolikus és protestáns nyugati világ tényleges versenytársainak, és egy „felesleges” civilizációs koloncnak a felszámolására törekszik. Ennek eredményeként a kijevi hatóságok etnikai és konfesszionális politikájának irányvonalában az ukrán társadalom szétagolása, egyes területeinek akadálytalan lengyelesítése, és stabil nyugati érdekszférává történő átalakítása szerepelt. Jelen cikknek nem feladata az Ukrán Ortodox Egyház elleni angolszász offenzívával kapcsolatos kérdések vizsgálata, bár megjegyezzük, hogy ez a rövidlátó irányvonal végső soron az egész európai protocivilizáció általános civilizációs gyökereit sújtja.

Milyen következtetések vonhatók le ezen rövid történeti-publicisztikai esszé végén?

1. Az ukrán nacionalizmus egy ember alkotta politikai projekt, amely a XX. században kapott lehetőséget emberellenes potenciáljának kibontakoztatására az USA és Nagy-Britannia célzott nagy volumenű támogatása révén, amelyeknek a Harmadik Birodalom veresége után egy erős oroszgyűlölő faltörő kosra volt szükségük a Szovjetunió elleni közvetett háborúhoz.
2. Az ukrán nacionalizmust a XX. századból a XXI. századba átörököített egyik legvéresebb és legpusztítóbb ideológiának kell nyilvánítani. Ebben az összefüggésben, a szélesebb körű közbeszédben más totalitárius, szélsőséges és rasszista ideológiákkal – nácizmussal, fasizmussal, japán militarizmussal – kell egy szomorú sorba helyezni, és nemzetközi szinten elítélni.
3. A Szovjetunió az 1940-1950-es években súlyos veszteségeket szenvedett a nyugat-ukrajnai nacionalista bandita alvilág elleni harcban, amely az Egyesült Államoktól és Nagy-Britanniától kapott közvetlen támogatást. Érdeemes volna felmérni az ezen bűncselekmények által okozott kárt. A kártérítés kedvezményezettjének mindenképpen Oroszországnak mint a Szovjetunió jogutódjának kell lennie, amely átvállalta annak minden kötelezettségét, és kifizette az összes szovjet adósságot.
4. Ha a jelenlegi és a jövőbeni úgynevezett ukrán hatóságok továbbra is nyíltan olyan terroristák ideológiai és politikai örököseinek tekintik magukat, mint Bandera, Suhevics, Melnyik, Sztecko, Ohrimovics, Lebegy és hasonló, állami szinten ismerik el ezeknek a háborús bűnösöknek kiemelkedő szerepét az „önálló” modern Ukrajna létrehozásában, akkor a Szovjetunió jogutódjaként hazánkat ért károk megtérítésére vonatkozó pont könnyen bekerülhet az ukrainai Különleges Hadművelet jövőbeli záródokumentumába.
5. Tekintettel arra, hogy Washington és London közvetlenül támogatja az ukrán nacionalisták felforgató és terrorista tevékenységét, egyre fontosabbá válik az a kérdés, hogy célszerű-e

kártérítési igényeket támasztani velük szemben a szovjet népgazdaságnak korábban okozott károkért.

6. Az ukrán áltörténelmi narratívákkal való szolidaritás és az angolszászok által létrehozott képtelen politikai konstrukciók, köztük az úgynevezett holodomor támogatása Oroszországgal szembeni ellenséges cselekedetnek minősül. Ez komoly negatív következményekkel járhat mindazok számára, akik részt kívánnak venni ebben a parádében.

7. Malorosszija [a.m. Kisoroszország] régóta életben tartott politikai, társadalmi és kulturális hagyományai mélyen gyökereznek az óorosz földek és a kozákok 1654-es moszkvai esküjéhez kapcsolódó eseményekben. A történelem bebizonyította, hogy a Dnyeper két partján fekvő földeken csak akkor lehetséges a békés fejlődés, ha Moszkva és Kijev között szilárd geostratégiai kapcsolat van. A Nagy-Oroszország által a közös stratégiai határ jeleként lefektetett hagyományok önmagukban is értéket jelentenek Kijev számára. Ha az ukrán nacionalizmus bacilusai tovább terjednek, a mai Malorosszija elkerülhetetlenül továbbra is egyik véres konfliktusból a másikba fog sodródni, ami végleges megszűnésével fenyeget.

8. Érdemes mindenfajta feszélyezettség nélkül beismerni, hogy az ukrán mindennapi kultúra és folklór számos, állítólag évszázados gyökerekkel rendelkező hagyománya sok tekintetben az egykori Szovjetunió utódállamainak közös öröksége, és az 1930-1950-es évek előtt vagy nem volt elterjedve, vagy egyáltalán nem is létezett⁵⁸.

9. Mit kaptak végül a mai Ukrajna lakói az angolszászoktól? Az európai civilizáció „ágyútöltelékeivé”, a „holodomor”-féle svihákság formájában megvalósuló halálkultusz túszává, a szadizmus felmagasztalásának és a háborús bűnösök dicsőítésének közvetítőivé váltak.

A modern Ukrajna elvesztette jogalanyiságát, az egyszerű ukránok sorsáról pedig a hatalmat jogellenesen bitorló Zelenszkij-rezsim dönt. Az ukrán hatalom – a nyugati kurátorok szégyenlős hallgatása mellett, a Harmadik Birodalom „legjobb” hagyományai szerint – gyilkosságokat, törvénytelen büntetőeljárásokat, fizikai erőszakot, fenyegetéseket, gazdasági szankciókat, diszkriminációt, a polgári jogok megvonását, az ország elhagyására való kényszerítést és más büntetőmódszereket alkalmaz állampolgáraival szemben.

Az Ukrajnából Oroszország-ellenes projektet kreálni próbáló Zelenszkij diktatórikus rezsimje halálos kínjai közepette lábbal tiporja az alapvető emberi jogokat, teljes egészében felszámolta a jogállamiságot és a politikai pluralizmust, alkalmazott módszerei pedig magukon hordozzák a náciizmus, valamint az állami és nemzetközi terrorizmus minden ismervét.

10. Az USA, Nagy-Britannia, Kanada, Ausztrália és más jelentéktelen angolszászok soha nem törődtek az úgynevezett Ukrajna, az ukránok és a politikai ukránság projektjének sorsával⁵⁹. Világosan meg kell érteni, hogy az ukrainai háború gyökere az angolszász országok, valamint a NATO-blokk és az egész Európai Unió agresszív „keleti politikájában” rejlik. Ahhoz, hogy Európára egy hosszú békés időszak köszöntsen, teljes mértékben felül kell vizsgálni ezt az ellenséges politikát, az Oroszországi Föderáció alapvető érdekeinek figyelembe vételével.

¹ Lihacsov D. Sz.: *Megjegyzések az orosz dolgokról.* – 2., bővített kiadás – Moszkva: Szovjetszkaja Rosszija, 1984. – 64. old., 41-43. old.

² Csak annyit tudunk, amennyire emlékezünk (latin).

³ Medvegyev D. A.: *Hogyan támogatták az angolszászok a fasizmust a XX. században, és hogyan élesztették újra a XXI. században. Öt történelmi kérdés egykori szövetségeseinkhez.* URL: <http://www.scrf.gov.ru/media/files/file/0xAETutZAVpaKQFCDiAxAUgkkjxHJWbT.pdf>

⁴ <https://ria.ru/20250630/natsizm-2026150333.html?ysclid=mj8k8j3at5154151515>

⁵ <https://tass.ru/mezhdunarodnaya-panorama/24369295>

⁶ *A Harmadik Birodalom titkos tábori (katonai) csendőrsége – a tábori és a helyi parancsnokságok végrehajtó szerve; 1942 januárjától az SS Birodalmi Biztonsági Főigazgatóságának IV. Igazgatósága – a Gestapo – alá tartozott. A katonai közegben a „Wehrmacht Gestapója” néven vált ismertté. Állandó vezetője Wilhelm Krichbaum német SS-Standartenführer volt, Heinrich Müller első helyettese (a háború után a Német Szövetségi Hírszerző Szolgálat magas rangú munkatársa)*

⁷ *Az 1995. január 12-én kelt 5-FZ. számú A veteránokról szóló szövetségi törvény (a 2025.04.21-én kelt módosításokkal).*

⁸ <https://www.un.org/ru/ga1/docs/lres.shtml>

⁹ Thomas Boghardt. *Operation ANYFACE: How the US Army Shielded a Ukrainian Nationalist from Soviet Intelligence.* 18.04.2022. URL: <https://www.wilsoncenter.org/blog-post/operation-anyface-how-us-army-shielded-ukrainian-nationalist-soviet-intelligence>

¹⁰ *Az Oroszországi Föderáció Külügyi Levéltára. F. 054. Op. 35. P. 622. D. 117. L. 82.*

¹¹ *Az Oroszországi Föderáció Külügyi Levéltára. F. 07. Op. 12-a. P. 43. D. 19. L. 8-9.*

¹² Richard Breitman, Norman J.W. Goda. *Hitler's Shadow. Nazi War Criminals, U.S. Intelligence, and the Cold War.* p.87

¹³ *Ibid, 78. old.*

¹⁴ Kevin C Ruffrer. *Cold War Allies: The Origins of CIA's Relationship with Ukrainian Nationalists (s).*

¹⁵ <https://www.cia.gov/readingroom/docs/CIA-RDP81-01043R002300220007-1.pdf>

¹⁶ *FSZB Központi Levéltára. PF-12275. T. 7. L. 1-3.*

¹⁷ *Hogyan maradt alul a CIA Európa egyik legjelentősebb titkos műveletében. Vojennoje Obozrenyje. 2022. 06. 26. URL: <https://topwar.ru/196698-kak-cru-poterpelo-porazhenie-v-odnoj-iz-naibolee-znachitelnyh-tajnyh-operacij-v-evrope.html>*

¹⁸ Guszev A. A. *Ukrajna összeomlása a CIA terveiben – a kérdés előzményei // Mezsdunarodnaja Zsizny, 2023. 01. 27. URL: <https://interaffairs.ru/news/show/38735>*

¹⁹ *FSZB Központi Levéltára. PF-12275. T. 1. L. 136-155.*

²⁰ *FSZB Központi Levéltára. PF-12275. T. 7. L. 4-11.*

²¹ *FSZB Központi Levéltára. PF-12275. T. 1. L. 45-64.*

²² *Az államfő videokonferencia keretében megbeszélést tartott a kormány tagjaival. 2025. 06. 04. URL: <http://www.kremlin.ru/events/president/news/77099>*

²³ *Hogyan nőtt a regisztrált terrortámadások száma Oroszországban. Infografika. 2025. 07. 13. URL: <https://www.rbc.ru/politics/13/07/2025/687153669a7947a67e3030a3?ysclid=md32fv0p4g308407501>*

²⁴ *Krasenyinnyikova V. Ju., Szurcsik D. V.: Ukrán nacionalizmus a Nyugat szolgálatában. – Moszkva: Kucskovo Pole Kiadó, 2023. – 144 old.: – („Realpolitik: emigráció és a Nyugat”), 62-63. old.*

²⁵ *Ibid.*

²⁶ *Ibid.*

²⁷ *Ibid.*

²⁸ Richard Breitman, Norman J.W. Goda. *Hitler's Shadow. Nazi War Criminals, U.S. Intelligence, and the Cold War.* p. 79.

²⁹ A. Holian. *Between National Socialism and Soviet Communism: Displaced Persons in Postwar Germany.* Ann Arbor: University of Michigan Press, 2011. p. 129.

³⁰ *Ibid.*

³¹ S.I. Zhuk. *KGB Operations against the USA and Canada in Soviet Ukraine, 1953–1991.* 2022. Routledge Histories of Central and Eastern Europe. p. 26–27.

Az Oroszországi Föderáció Külügyi Levéltára. F. 0129. Op. 53. P. 400. D. 19. L. 13-28

³³ *Oroszország Legújabb Kori Állami Levéltára (RGANI). F. 3. Op. 66. D. 888. L. 147-148.*

³⁴ *Oroszországi Szociálpolitika-történeti Állami Levéltár (RGASZPI). F. 17. Op. 137. D. 577. L. 57.*

³⁵ Girin A. V., Szkvorcova Je. M.: *Az ukrán nacionalizmus eredete és fejlődése: monográfia / Girin A. V., Szkvorcova Je. M., szerkesztette: Eljasz V. P., a hadtudományok doktora; Az Oroszországi Föderáció Fegyveres Erőei Vezérkarának Katonai Akadémiája. – M., 2023. – 220 old., 142. old.*

³⁶ *Decolonizing Russia: a moral and strategic imperative // Commission on Security and Cooperation in Europe // 23.06.2022. URL: <https://www.csce.gov/briefings/decolonizing-russia-a-moral-and-strategic-imperative>*

³⁷ Ovcsinszkij V. Sz.: *Oroszország dekolonizálása 2.0. Beindultak az orosz állam feldarabolásának mechanizmusai // Külpolitikai és Védelmi Politikai Tanács. 2022. 09. 28. URL: <https://www.svop.ru/main/43484>*

³⁸ Tkacszenko G. Sz.: *Lubjanka. Hazai szakszolgálatok tegnap, ma, holnap. 4. kiadás: A „holodomor” mítosza – a tudatmanipulátorok találmánya, 2006, 216. old., 95-117. old.*

³⁹ *Investigation of the Ukrainian Famine 1932–1933. Report to Congress Commission on the Ukraine Famine. Adopted by the Commission on April 19, 1988. Submitted to Congress April 22, 1988. p. 151–158*

⁴⁰ Douglas Tottle. *Fraud, Famine and Fascism. The Ukrainian Genocide Myth from Hitler to Harvard.* Progress Books Toronto. p. 5

⁴¹ *New York Evening Journal. Hunger Diet Cripples Russ Babes. February 19, 1935.*

⁴² Douglas Tottle. *Fraud, Famine and Fascism. The Ukrainian Genocide Myth from Hitler to Harvard.* Progress Books Toronto. pp. 7–11

⁴³ *New York Times. Writer Admits Passport Fraud. July 16, 1935*

⁴⁴ *Forward, April 18, 1935*

⁴⁵ Douglas Tottle. *Fraud, Famine and Fascism. The Ukrainian Genocide Myth from Hitler to Harvard.* Progress Books Toronto. p.23

⁴⁶ *Human Life In Russia by dr. Ewald Ammende. Harvard University. Cleveland 1984. John T. Zubal, Inc. Publishers*

⁴⁷ Krasenyinnyikova V. Ju., Szurzsik D. V.: *Ukrán nacionalizmus a Nyugat szolgálatában.* – M.: Moszkva: Kucskovo Pole Kiadó, 2023. – 144 old.: – („Realpolitik: emigráció és a Nyugat”), 139. old.

⁴⁸ Kantor Ju. Z.: *Az 1932-1933-as éhínség segítette a hatóságoknak betereni a parasztokat a termelőségvetkezetekbe.* 2013. 02. 19. URL: <https://rg.ru/2013/02/20/golodomor.html?ysclid=mcywtpyww5775109155>

⁴⁹ Kondrasin V. V.: *Vajon „az ukrán nép népiertása” volt-e az 1932-1933-as ukrainai éhínség?* URL: https://idd.mid.ru/informational_materials/statya-v-v-kondrashina-po-problematike-massovogo-goloda-v-sssr/

⁵⁰ Sztálin J. V.: „Cikkek és beszédek Ukrajnáról”, *Az ÖK(b)P Központi Bizottságának Partkiadója*, 1936., 180. old.

⁵¹ Lavrov: *A bucsai provokáció „mindmáig a Nyugat lelkiismeretét terheli”.* 2025. 04. 29. URL: <https://tass.ru/politika/23819139>

⁵² Girin A. V., Szkvorcova Je. M.: *Az ukrán nacionalizmus eredete és fejlődése: monográfia / Girin A. V., Szkvorcova Je. M., szerkesztette: Eljasz V. P., a hadtudományok doktora; Az Oroszországi Föderáció Fegyveres Erői Vezérkarának Katonai Akadémiája.* – M., 2023. – 220 old., 91. old.

⁵³ *Ld.: Kucsma L. D.: Ukrajna nem Oroszország.* Moszkva, 2003.

⁵⁴ *Ibid.* 143. old.

⁵⁵ *The Globe and Mail.* Ottawa advised against releasing names of alleged Nazi war criminals over concerns for Ukraine, November 14 2024

⁵⁶ *Visit of George Soros to Ukraine.* March 2014//Dcleaks. URL <http://soros.dcleaks.com/view?div=Europe> (letöltés ideje: 2020.12.22.)

⁵⁷ <https://www.patriarchia.ru/article/100726>

⁵⁸ Így, a gopak tánc világszerte ismert (természetesen a népi hagyományokra támaszkodó) színpadi változata 1955. után jött létre, amikor az Ukrán SZSZK Akadémiai Néptáncgyűjtését Virszkij P. P., az Alekszandrov Együttesben évtizedekig működő koreográfus vezette. A mindenki által ismert Kijevi Csirkemellet 1912-ben alkották meg Szentpétervárott, és a közeli Mihajlovszkij-palota elnevezése után kapta a Novomihajlovszkij Csirkemell megnevezést (egy másik verzió szerint nagyjából ugyanebben az időben készítették egy Mihajlovszkaja utcai étteremben). Az étel 1947. után jelent meg a Krescsatyikon működő egyik étteremben, aminek következtében felkerült az ukrán ételek listájára. A himzett ing „ősi” díszítése, amelyből a „Függetlenben” kulturális és civilizációs kultuszt csináltak és az ukránosítás jelképévé tették, valójában csak a XIX. század végén terjedt el tömegesen az Orosz Birodalomban működő híres Brocard Illatszer és Piperegyárnak köszönhetően – minden szappancsomagjukhoz egy szórólapot mellékeltek kereszthímzési mintákkal, többek között a manapság a déli régiókban oly népszerű rózsza- és szőlőmintákkal.

⁵⁹ *Jusson eszünkbe, hogy az ukrán nacionalisták, akik hűségesen szolgálták az amerikai és a brit titkosszolgálatokat, mámorosan várták a harmadik világháború kitörését, amelynek következtében a „Független” új főpribékjeivé válhattak volna. Jaroszlav Szecko kijelentette: „Hadd pusztítsák el az ukrán terület kétharmadát atombombák, de egyharmadán az ukrán nemzet uralkodjon”. Ld.: Rimarenko Ju. I.: Polgári nacionalizmus és klerikalizmus. Kijev: Politizdat Ukraini, 1986. 140. (Az antikommunizmus ideológiájának és politikájának kritikája), 112.*